

عنوان مقاله:

زمینه های موثر در معماری و شهرسازی اسلامی - ایرانی

محل انتشار:

کنفرانس بین المللی انسان، معماری، عمران و شهر (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 8

نویسنده:

نصر اسلامی مجاوری - کارشناس ارشد معماری - مدرس دانشگاه

خلاصه مقاله:

با توجه به اهمیت مبانی نظری در زمینه معماری و شهرسازی و به ویژه لزوم هماهنگی این مبانی با زمینه های اعتقادی و فرهنگی هر جامعه، جهت جلوگیری از نمونه برداری از محصولات خارجی و در راستای تولیدات نظری به دنبال یافتن اصول و زمینه های تاثیرگذار بر معماری و شهرسازی در متون و منابع دینی اسلامی هستیم. جستجوهای مشابه بر مبنای ویژگی های معماری سنتی، بومی سازی مبانی نظری معماری جهان، استخراج مصادیق یا ویژگی های شکلی از دستورات دینی، در این زمینه انجام شده اند، که این نوشته در دو راستا با آنها متفاوت است: نخست تکیه و تمرکز بر متون دینی به جای برداشت های دسته دوم از آنها و دوم استخراج و ارائه اصول و زمینه های کلی که در تنظیم مبانی نظری معماری و شهرسازی باید در نظر گرفته شوند به جای مصادیق جزئی و یا حتی ویژگی های کالبدی یا داده های مشخص تئوری. با این دیدگاه و در محدوده مقاله حاضر لزوم توجه به زمینه های معنویت گرایی، نوآوری، نشانه گرایی، زیبایی، عدالت اجتماعی، توجه به انسان، توسعه و فرهنگ تبیین شده که هر کدام از آنها به نو به خود هنگام مقایسه میان تفکر اسلامی و تفکر روز جهان محل پرسش های بنیادی و کاربردی بسیار است. با توجه به این زمینه ها مباحث فرهنگ ایرانی و توسعه فرهنگی به طور دقیق و تفصیلی نیازمند توجه و تحلیل دانسته می شوند. منابع و مآخذ این فرهنگ ایرانی در بدو امر عقاید و باورهای دینی و مقدس مردم است که اصول اصلی آن از تعالیم اسلامی اخذ شده اند. در مرحله بعدی آداب و رسوم و ارزشهای کهن ایرانی است که تقابلی با ارزش ها و اصول اسلامی نداشته و بزرگان قوم بر آن صحنه نهاده و مردم نیز از آنها پاسداری نموده اند. در مرحله سوم دانشهایی است که طی تاریخ طولانی تمدن ایرانی، در اثر تماس با سایر تمدن ها از آنها اخذ شده و با تصفیه و استحاله به عنوان جزئی از فرهنگ ملی ایرانیان شناخته می شوند. درباره توسعه فرهنگی نخست باید گفت که کاربرد این لغت بعدی صرفا مادی به پدیده می دهد. اینک توسعه نیز همچون استعمار که معنای زیبایی دارد و به تبع خویش تمایل شبیه شدن به بیگانه را به همراه می آورد، به جان کشورهای جهان سوم افتاده است، و اگر آن سعی در غارت منابع طبیعی شان داشت، این یکی سعی در تهی نمودن جوامع از ارزشهای معنویشان دارد، جهت بهبود اوضاع نیاز به تعریف توسعه منحصر به هر فرهنگ است. دوم در واقع فرهنگ زمینه و بستر و فضای همه فعالیت های جامعه و از جمله انواع توسعه های اقتصادی، سیاسی، علمی، صنعتی و امثالهم می باشد، و مشکل بتوان فرهنگ را جزئی از توسعه قلمداد کرد. ناگفته نماند که هر گونه توسعه و تکامل و تحول و حتی دگرگونی در جامعه به هر حال بر فرهنگ جامعه (ارتقا و یا سقوط آن) تأثیر خواهد داشت.

کلمات کلیدی:

معماری و شهرسازی اسلامی، فرهنگ توسعه، فرهنگ ایرانی، توسعه فرهنگی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/410003>

